

FILOZOFSKI FAKULTET

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

VODIČ ZA MENTORE

Doktorski studij *Jezikoslovje* Filozofskog fakulteta u Osijeku

Autorice: doc. dr. sc. Ana Lehocki-Samardžić

doc. dr. sc. Ana Werkmann Horvat

1. Uvod

Izrada doktorskog rada predstavlja sam vrhunac formalnog akademskog obrazovanja. Kao takav, obuhvaća vrlo slojevit proces koji uključuje dobro poznavanje literature, ali i vrlo važnu komponentu kreativnosti i originalnosti koja posebno dolazi do izražaja u svakom doktorskom programu.

Iako je doktorand do trenutka kada upisuje doktorat već dugo uključen u formalni obrazovni proces, doktorski studij svakako predstavlja novi izazov, najviše zbog novih vještina koje doktorand treba usvojiti, ali i očekivanja da izradi rad koji je inovativan i odgovara na istraživačka pitanja koja su nova i neistražena.

Ovakav zadatak na prvu može zvučati zahtjevno, no u doktorskom procesu vrlo važnu ulogu igra mentor koji doktoranda vodi kroz proces traženja ideje, pretraživanja relevantne literature, istraživanja te pisanja rada. Mentorska uloga je voditi studenta od samog početka do kraja izrade doktorskog rada usmjeravajući ga pri odabiru teme, literature i metodologije, a pritom u svakom trenutku treba omogućiti doktorandu da svoje teme razvija samostalno, čime se ujedno i priprema za vrijeme nakon doktorata. Nadalje, jedna je od važnih uloga mentora zasigurno i akademski odgoj, pri čemu mentor doktoranda priprema za akademske konferencije, javna izlaganja, ali i osvještava mnoge vidove znanstvenog rada koji mogu biti problematični, kao što su etički problemi i istraživački integritet.

Ovaj *Vodič za mentore* namijenjen je i mentorima i doktorandima. Njegova je svrha da aktivnije osvijesti mentore o njihovim dužnostima tijekom određenih koraka doktorskog procesa te njihovoj ulozi od početka do kraja doktorata, ali i da informira doktorande o tome što mogu, ali i trebaju, očekivati od mentora tijekom doktorskog studija.

2. Prvi susret

Za mentora se predlaže znanstveno aktivna osoba čiji je znanstveni rad vezan za temu doktorskog istraživanja. Mentor je osoba zaposlena na sveučilištu ili koja surađuje s ustanovom koja provodi program doktorskog studija. Pri tome mentor može biti i znanstvenik s nekog drugog hrvatskog ili inozemnog sveučilišta.

Doktorandu osim mentora doktorskog rada može biti imenovan i sumentor koji uz mentora sudjeluje u praćenju doktoranda u istraživačkom radu zbog njegove interdisciplinarnosti, ako je mentor iz inozemstva ili druge suradne ustanove, odnosno ako mentor nije imao iskustva kao mentor/sumentor doktorskog rada u postupku mentoriranja i stoga ne udovoljava gore navedenom uvjetu.

Prvi kontakt s mentorom doktorand bi trebao imati u prvom tjednu doktorskog programa. Na prvom sastanku mentor i doktorand trebali bi razgovarati o doktorandovim istraživačkim interesima te osobnom planu doktorskog studija, čiju bi izradu mentor trebao potaknuti. Također, na ovom sastanku mentor i doktorand trebaju razgovarati o tome što program očekuje od doktoranda, kao i o tome što doktorand može očekivati od mentora i ostatka akademskog i administrativnog osoblja koje je uključeno u izvedbu doktorskog studija. Na prvom sastanku može se razgovarati i o izbornim kolegijima koje program nudi te o tome kako se oni uklapaju u istraživačke interese doktoranda.

U sljedećih nekoliko tjedana nakon prvog susreta, mentor i doktorand trebaju održati dodatne sastanke ili komunicirati elektronskom poštom, pri čemu će mentor pratiti izradu plana studijskog programa te doktorandu dati dodatne savjete o literaturi i istraživačkom pitanju koje bi trebao oblikovati u prvoj godini svoga doktorata.

3. Napredovanje kroz doktorski studij

3.1. Tri razdoblja

Imenovanjem za mentora studentu doktorskog studija počinjete zajedničko putovanjem kojim ćete doktoranda voditi i oblikovati u znanstvenika i istraživača. Odlukom o upisu definirane su doktorandove studijske obveze pa one oboma predstavljaju okosnicu za planiranje samostalnih i zajedničkih aktivnosti, no mentor je taj koji vodi i usmjerava planiranje obveza. U početnom je stadiju važno da pažljivo planirate i pratite doktorandov napredak sukladno njegovim obvezama te ga upozorite na vrijeme ako je nešto propustio ispuniti. Nakon što je ispunio znatni dio obveza na studiju, doktorand pristupa pripremi prijave teme doktorskog rada što za doktorande predstavlja veliki izazov. Osim što je nužno provesti iscrpljeno istraživanje svih relevantnih izvora, prijava teme doktorskog rada treba ponuditi i hipoteze, a također se od doktoranda očekuje pojašnjenje očekivana znanstvenog doprinosu doktorskog rada u čemu će trebati Vašu pomoć kao mentora.

Napredovanje kroz studij može se podijeliti u tri veća razdoblja u kojima će se i Vaša uloga kao mentora mijenjati. U **početnom razdoblju** koje traje od trenutka kada preuzmete dužnost mentora do prijave teme upoznajete svoga doktoranda i pružate mogućnost i njemu da upozna Vas pri čemu ćete saznati i interes Vašeg doktoranda te mu tako pomoći da odredi područje s kojeg će se oblikovati istraživačko pitanje, hipoteze te početi raditi na prijavi teme.

U **razdoblju istraživanja** koja je ujedno i najduža te traje od prijave teme do predaje doktorskog rada javljaju se najveći izazovi i za doktoranda i za mentora. Sadržajno se može podijeliti na *istraživački rad na manjim znanstvenim publikacijama* i na *istraživački rad vezan za doktorski rad*. Do razdoblja istraživanja poželjno je dobro upoznati svoga doktoranda jer će u ovom razdoblju doći do izražaja takvi problemi koji se mogu rješavati samo na temelju povjerenja između doktoranda i mentora. Često će to biti poteškoće nastale iz subjektivnih razloga proizašlih iz nesigurnosti mladog istraživača zbog čega je jako važno na vrijeme prepoznati problem i pružiti podršku.

Pri obavljanju aktivnosti koje traju dulje, kakva je i izrada doktorskog rada, pokušajte veće zadatke podijeliti u više manjih i pritom učestalije komunicirati. Najbolje je početi suradnju na manjim zajedničkim istraživanjima na kojima će doktorand učiti metodologiju znanstvenog rada, kada će imati prilike uz intenzivne rasprave s doktorandom postaviti istraživačko pitanje i dati relevantne hipoteze. Iznimno je važno da se do ovog razdoblja stvori takvo povjerenje na temelju kojeg će doktorand

osjećati potpuno slobodnim pitati bilo koje pitanja i da bude siguran da će dobiti pravovremenu i primjerenu podršku i korisne odgovore. Može se dogoditi da doktorand ne uspijeva izvršiti zadatak na vrijeme ili dovoljno kvalitetno zbog čega redovita komunikacija, a samim time i pravovremeno uočavanje problema, te povjerenje koje ima u mentora može pomoći u početnom razdoblju suradnje. Ako redovito komunicirate s doktorandom, vrlo brzo ćete saznati koliko uspješno doktorand odgovara na Vaše preporuke i zahtjeve te ocijeniti što mu nedostaje i treba li mu podrška pri izvođenju istraživanja.

Doktorand u razdoblju istraživanja provodi istraživanje istodobno radeći na tekstu doktorskog rada. Ako ste upoznati s mogućnošću pribavljanja stipendije kojom će financirati istraživački boravak, obavijestite ga o tome ili zajedno pokušajte pronaći načine financiranja istraživanja. U slučaju poteškoća u pronalasku odgovarajuće institucije, uputite ga da zatraži pomoć od prodekanata za međunarodnu suradnju. Ukažite doktorandu na konferencije i publikacije koje bi bile prikladne za ispunjavanje ove studijske obvezе te zajednički provedite odabir. Redovito raspravljajte o temi, strukturi rada i glavnim pitanjima te upoznajte doktoranda i s tim da se struktura rada može mijenjati sukladno tomu kako teče istraživanje. Prije pisanja rada u suautorstvu s doktorandom jasno usuglasite što se očekuje od njega i što preuzimate na sebe. Nemojte preuzimati na sebe doktorandove obvezе, već mu radije ukažite na načine kako da sam riješi probleme.

Iako ste slobodni dogovorati opseg teksta koji će Vam doktorand dostavljati na čitanje i ocjenu, kao i vrijeme njegove isporuke, razmislite je li prikladno da to budu manji ili veći dijelovi, kako doktorand ne bi izgubio dragocjeno vrijeme ako krene u pogrešnom smjeru. Budite iskreni i otvoreni, spremni (pre)usmjeravati, davati povratne informacije, pohvaliti, ali i konstruktivno kritizirati. Osim rada na tekstu nužan je rad i kroz konzultacije tijekom kojih se doktorand uči argumentirati i sam pronalaziti optimalne načine komuniciranja s drugim znanstvenicima opravdavajući svoja stajališta. S obzirom na to da je riječ o stadiju u kojem se rad doktoranda neprestano vrednuje, taj proces može biti iscrpljujući za obje strane. Za doktoranda je to stadij u kojem još ne nazire cilj pa može upasti u krizu, pogotovo ako povratne informacije koje prima od Vas nisu ohrabrujuće i poticajne. Reakcije doktoranda na učestalu kritiku mogu biti različite – neki bivaju obeshrabreni i odustaju od pohoda, dok drugi bivaju potaknuti kritikom i uporno nastavljaju dalje. U ovom stadiju za obje strane ključni su izdržljivost i strpljenje jer se zamor neprekidno pojačava. Također je ključno uskladiti ritam i imati u vidu da brzina napretka ponajprije ovisi o doktorandu.

U **završnom razdoblju** svi elementi strukture doktorskog rada već postoje, ali ih je potrebno dotjerivati. Iako stadij dotjerivanja teksta i bilježaka može potrajati, on je psihološki lakši. To je ujedno i stadij konačne evaluacije doktorandovog rada prije nego što će biti predan na ocjenu povjerenstvu.

3.2. Izrada vremenskog plana aktivnosti prema razdobljima napredovanja kroz studij

Uspješno planirati svoje obveze osnovni je preduvjet uspjeha u bilo kojem poslu. Kada se radi o mlađem istraživaču koji još nema iskustvo istraživačkog rada, potrebno ga je jasno usmjeriti na načine uspješnog planiranja s ciljem pravovremenog izvršenja obveza na studiju. Na početku doktorskog studija i rada s doktorandom potrebno je izraditi plan obveza. Planom obveza raspoređujete studijske obveze za određenu studijsku godinu te planirate njihovo ispunjavanje. Plan, ovisno o studijskoj godini, može uključivati:

- slušanje i polaganje obveznih i izbornih predmeta, kao i razlikovnih kolegija,
- susrete s mentorom,
- istraživanje teme koju planirate prijaviti,
- prijavu prijedloga teme doktorskog rada, mentora i izvora financiranja istraživanja,
- javnu obranu teme doktorskog rada,
- provođenje istraživanja,
- pisanje godišnjeg izvještaja o vlastitom napretku,
- znanstveno usavršavanje,
- objavljivanje znanstvenih radova,
- sudjelovanje na znanstvenim skupovima i radionicama,
- sudjelovanje u visokoškolskoj nastavi,
- izradu doktorskog rada.

Redovito pregledavajte plan (po mogućnosti jednom mjesечно) i zajedno unosite potrebne izmjene. Pratite napredak svoga doktoranda i pri tome redovito raspravljajte o sljedećim pitanjima:

1. Koliko su važni rezultati koje ste postigli prošli mjesec?
2. U kojoj mjeri ste ispunili planirano?
3. Koji je vaš sljedeći važni zadatak?
4. Što vam je sve potrebno za uspješno rješavanje idućeg zadatka?

5. Koje su moguće prepreke pri ostvarenju planiranog i kako ih zaobići ili prevladati?

Evaluacija onoga što se napravili i načina na koji se to napravilo dat će uvid u uspješnost i produktivnost načina rada vašeg doktoranda. Redovito prateći napredak, uspoređujući planirano i obavljeni, moći ćete preduhititi probleme ili poteškoće koji bi se mogli pojaviti u sljedećem planiranom razdoblju rada.

U **početnom razdoblju** rada protumačite svom doktorandu relevantne pravilnike koji će mu pomoći izraditi plan rada. Uzmite si dovoljno vremena da zajedno prođete program doktorskog studija i da zajedno pronađete odgovore na pitanja koja doktorand može imati na početku studija, npr. koje izborne predmete uzeti, kada koji predmet polagati i kako uskladiti akademske i istraživačke obveze. Korisno je još u početnom razdoblju upoznati doktoranda s očekivanjima na studiju, upoznati ga s temeljnim činjenicama i terminologijom vezanom za doktorski studij. U početnom razdoblju planiranje je usmjereni na traženje adekvatne teme i usklađivanja vaših interesa i interesa vašeg doktoranda. Pokažite svom doktorandu nekoliko dobrih primjera prijave teme te prema tome zajedno odredite plan aktivnosti i rada za pripremu prijave teme. Naznačite da je jako važno pridržavanje rokova čime svog doktoranda navikavate na načine rada koji će se očekivati od njega tijekom njegove znanstveno-istraživačke karijere.

Razdoblje istraživanja počnite izradom plana aktivnosti i rada na temelju prijave teme koju ste zajedno izradili. Odredite razdoblja istraživanja koje će uključivati i istraživanja na drugim institucijama po mogućnosti i u inozemstvu. Upoznajte svoga doktoranda sa stipendijama koje su mu na raspolaganju, eventualno svojim kontaktima i poznanstvima pružiti doktorandu mogućnost istraživanja na relevantnim institucijama do kojih kao mladi istraživač ne bi mogao samostalno doći. Tijekom boravka u inozemstvu ili na drugim institucijama redovite komunicirajte sa svojim doktorandom jer će tako zadržati osjećaj sigurnosti, a istom će u nepoznatoj sredini imati osobu koja će, iako ne fizički, ali duhovno pružati podršku ma kakve poteškoće da se javi.

Ako je doktorand zaposlen, pokušajte s njim razgovarati o usklađivanju radnih i studentskih obveza. U slučaju da je zaposlenik visokoškolske institucije, pomozite mu da istraživačku temu uskladi sa sadržajima koje predaje i svakako se povežite s njegovim mentorom na sastavnici na kojoj je zaposlen. To Vam uvelike može pomoći u praćenju napredovanja doktoranda u njegovoj svakodnevici, a istom možete utjecati i na obim zadataka koje mora svakodnevno obavljati.

Kod pisanja doktorskog rada, osim individualnih konzultacija, važno je uključiti doktoranda i u skupne konzultacije kada će imati prilike procijeniti sebe i svoj napredak u odnosu na napredak svojih kolega. Na grupnim konzultacijama dobit će priliku raspravljati sa svojim kolegama o relevantnim temama za svoj doktorski rad pod nadzorom i upravljanjem mentora. Posebno je važno u tom procesu doktorand razvije mogućnost kritičkog razmišljanja i u odnosu na svoj rad i svoja postignuća i da se uvježbava procijeniti tuđe kritike kao konstruktivne ili destruktivne te se tako i odnositi prema njima, odnosno poduzimati korake primjerene prirodi kritike, a da istom ostane u okvirima znanstvenog diskursa i primjerenog polemiziranja.

U razdoblju istraživanja obveza je mentora i poticanje na izradu znanstvenog rada. Doktorand može rad objaviti samostalno ili u suautorstvu s mentorom, u zborniku radova s međunarodne konferencije ili u prepoznatljivoj međunarodnoj publikaciji. Pri tome, mentor treba ukazati doktorandu na konferencije i publikacije prikladne za ispunjavanje studijskih obveza, trebaju zajednički odrediti temu, strukturu rada i pitanja. Mentor svog doktoranda mora podržati u predstavljanju vlastitih istraživačkih koncepata i rezultata istraživanja na doktorskoj konferenciji, stručnim forumima, radionicama ili diskusionskim grupama na nacionalnoj i međunarodnoj razini, kako bi dobio povratnu informaciju o njegovom radu, a istom kako bi doktorand sakupio dodatna iskustva u doticaju s različitim akademskim kulturama.

U završnom stadiju pisanja doktorskog rada pristupa se evaluaciji izrađenog materijala i doktorandova rada na temelju čega će se odlučiti jesu li postignuti rezultati dovoljni za izradu konačne inačice rada i objavljivanje rezultata široj znanstvenoj javnosti. Nakon toga slijedi razdoblje izrade konačne verzije doktorskoga rada u kojoj mentor i doktorand u obliku završne kontrole nastoje razjasniti i kritički razmotriti jesu li pitanja u doktorskome radu obrađena dovoljno kvalitetno i uz odgovarajuće metode.

Iako u **završnom razdoblju** već postoje svi elementi doktorskog rada i tada se radi na dotjerivanju teksta, ovo razdoblje često može biti iscrpljujuća i za mentora i za doktoranda. Često se iz objektivnih razloga ne možemo držati Plana rada i aktivnosti što može dovesti to određenih poteškoća i frustracija, a ako komunikacija između mentora i doktoranda nije otvorena i puna razumijevanja, može doći i do konfliktnih situacija.

4. Potpora studentu

Doktorski je studij svakako najzahtjevniji dio formalnog obrazovanja, a mentorova je uloga i pomoć pri prevladavanju raznih kriza. Kod ovakvih situacija, mentor je ključan, kao osoba od povjerenja, ali kao i neko tko potencijalno može prvi primijetiti da se student teško nosi s određenim vidovima doktorskog studija te kao netko tko će u tom slučaju doktoranda usmjeriti na stručne službe.

Treba naglasiti da je mentorska uloga u nastanku doktorata savjetodavne prirode pa se tako od doktoranda očekuje da istražuje i piše samostalno. Ovo može biti zahtjevno, pogotovo zato što se većina doktoranda s ovakvim načinom rada prije nije susrela. Neki od znakova da doktorand prolazi kroz potencijalnu krizu su značajno odskakanje od prethodno dogovorenih rokova te izbjegavanje komunikacije s mentorom.

Mentorova je uloga da prepozna teškoće na koje nailazi doktorand. Ponekad su te teškoće akademske prirode pa je tako potrebno doktoranda usmjeriti na radionice i tečajeve koje se bave raznim vještinama koje su potrebne pri izradi doktorata, npr. poteškoće kod akademskog pisanja, čitanja i pretraživanja literature, istraživačke metodologije.

U drugim će slučajevima teškoće biti dio mentalnog zdravlja. Kako se doktorski studij uvelike razlikuje od prethodnih stupnjeva obrazovanja, često može izvor brige i različitih osobnih kriza kod doktoranda u svim stadijima doktorskog studija. Uzrok ovome mogu biti velika očekivanja od strane mentora, samih doktoranada, ali i sam istraživački proces koji je često nepredvidiv i stresan. U ovakvim slučajevima mentor studentu treba pružiti potporu, ali i odmah uputiti na Psihološko savjetovalište koje djeluje na našem fakultetu.

5. Kratke smjernice

- Slušajte pa savjetujte!**

Doktorski je rad samostalan rad budućeg člana akademske zajednice. Doktorandu se treba dopustiti da svoje ideje razvija samostalno te stoga mentor mora biti iznimno oprezan da mu ne nameće svoje ideje i stavove.

- Pripremite doktoranda za budućnost!**

Doktoranda treba poticati na prijavljivanje na konferencije, objavljuvanje znanstvenih radova te na znanstveno-popularnu djelatnost tijekom doktorskog studija. Ovo su bitne sastavnice akademskog životopisa te na njima treba početi raditi što ranije.

- Budite uzor!**

U svom akademskom radu uvijek nastojte djelovati u skladu s etičkim smjernicama struke. I ne zaboravite, jednog dana će možda i Vaš doktorand biti mentor budućim generacijama doktoranda te je stoga vrlo bitno da mu proces kroz koji prođe s Vama ostane u sjećanju u pozitivnom svjetlu.

- Pružite potporu!**

Ponudite da ćete pročitati sažetak koji doktorand predaje na konferenciju. Dajte konstruktivne i opsežne komentare na pisani rad doktoranda. Prisustvujte važnim događajima u doktorskom procesu kao što su obrana teme, doktorata, promocija te izlaganja na konferencijama.

- Potražite pomoć!**

Ukoliko najdete na krizu koju ne možete riješiti, obratite se Savjetniku ili drugim iskusnijim kolegama za savjet (poštujući pri tome pravo na privatnost vašeg doktoranda).

6. Samoevaluacija odnosa mentora i mentoriranog

Sljedeće tvrdnje odnose se na Vaše iskustvo mentorskog rada s doktorandom. Molimo Vas da na skali od 1 do 5 procijenite koliko pojedina tvrdnja odgovara Vašem iskustvu. Ukoliko se neka tvrdnja ne može primijeniti u Vašem slučaju, obilježite NP.

- 1- uopće se ne slažem
- 2- uglavnom se ne slažem
- 3 - niti se slažem, niti se ne slažem
- 4- uglavnom se slažem
- 5- u potpunosti se slažem
- NP- nije primjenjivo

6.1. Samoevaluacija mentora

1	Mentoriranog sam upoznao s različitim aspektima života i rada u znanosti.	1	2	3	4	5	NP
2	Omogućavao sam mentoriranom da prati moj rad i obrazlagao mu svoje profesionalne postupke i odluke.	1	2	3	4	5	NP
3	Bio sam dostupan mentoriranom u skladu s njegovim potrebama.	1	2	3	4	5	NP
4	Bio sam zainteresiran za mentoriranog i njegovo istraživanje.	1	2	3	4	5	NP
5	Prepoznao sam potrebe i očekivanja mentoriranog.	1	2	3	4	5	NP
6	S mentoriranim sam dogovarao plan njegovog rada na projektu.	1	2	3	4	5	NP
7	S mentoriranim sam dogovarao rokove za pojedine zadatke.	1	2	3	4	5	NP
8	Mentorski odnos u koji sam bio uključen karakteriziralo je pridržavanje dogovora.	1	2	3	4	5	NP
9	Redovito sam pratilo tijek rada mentoriranog na doktorskom radu.	1	2	3	4	5	NP
10	Bio sam usmjeren na to da mentorirani razvije samostalnost u radu.	1	2	3	4	5	NP
11	Moje ponašanje poticalo je mentoriranog na samostalno učenje i osobni razvoj.	1	2	3	4	5	NP
12	Mentorski odnos nije bio opterećen različitostima (u porijeklu, kulturi, vrijednostima) mentoriranog i mene.	1	2	3	4	5	NP
13	Poticao sam mentoriranog na unapređenje njegovih znanstvenih kompetencija.	1	2	3	4	5	NP
14	Iskazivao sam povjerenje u sposobnosti i kompetencije mentoriranog.	1	2	3	4	5	NP
15	Bio sam uzor koji će mentorirani slijediti u vlastitoj znanstvenoj praksi.	1	2	3	4	5	NP
16	Često sam poticao mentoriranog na kritičko razmišljanje o njegovim postupcima u znanstvenom radu.	1	2	3	4	5	NP

17	Otvoreno sam komunicirao s mentoriranim i pomagao mu razjasniti nedoumice vezane uz rad u znanosti.	1	2	3	4	5	NP
18	Pratio sam rad mentoriranog te mu davao povratne informacije o njegovim specifičnim aspektima.	1	2	3	4	5	NP
19	Davao sam konstruktivne kritike i sugestije za poboljšanje rada mentoriranog.						
20	Mentorirani je u mene imao povjerenje i osjećao se sigurno u radu.						
21	Imao sam strpljenja u radu s mentoriranim.						
22	Pružao sam podršku mentoriranom u savladavanju teškoća.						
23	Mentorirani je sa mnom mogao razgovarati otvoreno i iskreno.						
24	Prema mentoriranom sam se ponašao s uvažavanjem, empatično i podržavajuće.						
25	Uputio sam mentoriranog na dodatne materijale i izvore za unapređivanje znanstvene djelatnosti.						
26	Tijekom susreta sam aktivno slušao mentoriranog i postavljao pitanja.						
27	Nisam mentoriranog zapostavljao s obzirom na druge mlade istraživače.						

(prema Vizek Vidović et al. 2014: 31)

6.2. Samoevaluacija mentoriranog

1	Moj mentor je pokazao dobro poznavanje područja kojim se bavi.	1	2	3	4	5	NP
2	Mentor me upoznao s različitim aspektima života i rada u znanosti.						
3	Mentor mi je omogućavao da pratim njegov rad i obrazlagao svoje profesionalne postupke i odluke.						
4	Mentor mi je bio dostupan u skladu s mojim potrebama.						
5	Mentor je preuzimao inicijativu u mentorskom radu.						
6	Mentor je bio zainteresiran za mene i moje istraživanje.						
7	S mentorom sam dogovarao plan svog rada na projektu.						
8	S mentorom sam dogovarao rokove za pojedine zadatke.						
9	Mentorski odnos u koji sam bio uključen karakteriziralo je pridržavanje dogovora.						
10	Mentor je redovito pratio tijek mojeg rada na doktorskom radu.						
11	Mentor je bio usmjeren na razvoj moje samostalnosti u radu.						
12	Ponašanje mog mentora potaknulo me na samostalno učenje i osobni razvoj.						
13	Mentorski odnos nije bio opterećen različitostima (u porijeklu, kulturi, vrijednostima) mentora i mene.						
14	Mentor me poticao na unapređenje mojih znanstvenih kompetencija.						
15	Mentor je iskazivao povjerenje u moje sposobnosti i kompetencije.						

16	Mentor mi je bio uzor koji će slijediti u vlastitoj znanstvenoj praksi.						
17	Mentor me često poticao na kritičko razmišljanje o vlastitim postupcima u znanstvenom radu.						
18	Mentor je sa mnom otvoreno komunicirao i pomagao mi razjasniti nedoumice vezane uz rad u znanosti.						
19	Mentor je pratilo moj rad te mi davao povratne informacije o njegovim specifičnim aspektima.						
20	U svog sam mentora imao povjerenje i osjećao sam se sigurno u radu.						
21	Mentor je imao strpljenja u radu sa mnom.						
22	Mentor mi je pružao podršku u savladavanju teškoća.						
23	S mentorom sam mogao razgovarati otvoreno i iskreno.						
24	Mentor se prema meni ponašao s uvažavanjem, empatično i podržavajuće.						
25	Mentor me uputio na dodatne materijale i izvore za unapređivanje znanstvene djelatnosti.						
26	Mentor me tijekom susreta aktivno slušao i postavljao pitanja.						
27	Nisam imao osjećaj da me mentor zapostavlja s obzirom na druge mlade istraživače.						

(prema Vizek Vidović et al. 2014: 28)

Literatura

Čulinović Herc, E., Fabijanić Gagro, S., Kunda, I. (2016). *Vodič za mentore (Doktorski studij Pravnog fakulteta u Rijeci)*. Rijeka: Pravni fakultet Sveučilišta u Rijeci.

Vizek Vidović, V., Brajdić Vuković, M., Matić, J. (2014). *IDIZ-ov priručnik za mentoriranje mlađih istraživača*. Zagreb: Institut za društvena istraživanja u Zagrebu.

Hunjet, A., Rosanda Žigo, I. (2019). *Vodič za mentore (Poslijediplomski sveučilišni studij Mediji i komunikacija)*. Koprivnica: Sveučilište Sjever.